

AL-MİZAN: DÜNYA ÇEVRE SÖZLEŞMESİ

İÇİNDEKİLER

ZEYTİN AĞACI
02

NEVRUZ KUTLU OLSUN
03

AĞAÇLAR VE BİZ
04

DÜNYA SU GÜNÜ
08

HABER VE ETKİNLİKLER
14

ÖNERİ KÖŞESİ
18

BİLİMSEL ÇALIŞMALAR
20

“Zeytin'e yemin olsun.” (95:19)

“Herhangi birinizin elinde bir hurma fidanı varken, kıyâmet kopacak olsa, derhal onu diksin!”. Hz. Muhammed (s)

“İncir (Tin) ve Zeyin'e yemin olsun”la başlar Kur'an'ın 95. Suresi.

İslam'ın ilk günlerinde gelen ayetlerdendir. Bir Kur'an yorumcusu “İncir ve Zeytin'i düşün” diye anlamlandır. Bir süredir Zeytin ağaçları gündemde. Madencilik faaliyetleri çerçevesinde çıkarılan bir yönetmelikle Zeytin ağaçlarının kesilmesine izin veriliyor. Haklı olarak kamuoyunda büyük bir tepkiye neden oldu.

Modern ekonomik anlayışın “sürdürülemez olduğunu” her gün daha iyi anlaşılırken, madencilik adına zeytinliklerin kesilmesi ve ekolojin dengenin tahribiyle sonuçlanabilecek bu karar üzerinde çok iyi düşünülmelidir.

Allaha bütün kâinatı büyük bir “mizan”la, yani ölçü, denge, ahenk ve uyumla yarattığını belirtir. (55:7)

Buna göre her şey her şeyle bağlantılı. Tek başına bir şey yok. Bu eko sistemdeki “mizanı” “Sakın dengeyi bozmayın” (55:8) diyerek de bizi uyarır.

Mizan Bültenin Nisan sayısını zeytin ve ağaca ayırdık.

Ağaçla ilgili yazılara yer verdik.

Bırakınız bir ağacı, bir yaprağı bilinçsizce koparmak, bir böceği canı istediği için öldürmek “her şeyin büyük bir ölçü ve dengeyle yaratıldığı” bu gezegende ahlaki değildir.

İlahi buyruğu bütün derinliği ile düşünmeye davet ediyoruz. “Zeytini düşün!”

Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Çınar ağacı için söylediği Zeytin ağacı için de geçerli:

“Mesele benim devamım değil, bu çınarın devamıdır. O devam ettikçe ben devam etmiş olacağım.”

İbrahim Özdemir

Çevre Ahlakı Forumu Direktörü

NEVRUZ KUTLU OLSUN!

Nevruz Fars, Kürt, Zaza, Azeri, Afgan, Arnavut, Gürcü, Türkmen, Tacik, Özbek, Kırgızlar dâhil neredeyse tüm kuzey yarımküre tarafından kutlanan geleneksel bir bahar bayramıdır. Dahası, Nevruz doğanın uyanışını ve değişimi temsil ettiği için tüm mahlûkatın bayramıdır. Nevruz “mahlûkatla, mevcudatla baş başa kalıp, derin derin tefekkür etmenin” ve hayatı bir bütün olarak sorgulamanın günüdür.

Dünya gezegeni denilen bu evde birlikte yaşadığımız farklı din, ülke ve ırklara mensup farklı insanlar gibi, tüm canlıları ve özellikle çevremizdeki hayvanları hatırlamanın; onların sorunlarını anlamamanın ve çözmenin günüdür.

Nevruzu anlamak hayatı ve yeniden doğuşu anlamak demektir. Mevlâna tabiattaki yeniden doğuş ve değişim olgusunu çok zengin bir dil ile bize anlatmaktadır:

“Her gün bir yerden göçmek ne iyi!
Her gün bir yere konmak ne güzel!
Bulanmadan, donmadan akmak ne hoş!
Ne kadar söz varsa düne ait
Dünle beraber gitti cancağızım,
Şimdi yeni şeyler söylemek lâzım.”

Nevruz bu bölgede yaşayan tüm milletler için ortak bir değer. Bu geniş coğrafya üzerinde yaşayan farklı milletlerin de baharla, yeni yılla ilgi kültürleri aynı veya çok benzer.

2010’da BM Genel Kurulu, 3000 yıldan beri kutlanmakta olan Pers kökenli bu şenliği, Dünya Nevruz Bayramı ilan etti.

Nevruz’un sadece insanımız, bölgemiz ve insanlık için değil, tüm uyanan doğa ve canlılar için de barış ve huzur getirmesi diliyoruz....

Nevruzunuz Kutlu Olsun!

İbrahim Özdemir

AĞAÇLAR VE BİZ!

Ağaçlar doğuda ve batıda birçok düşünür için ilham kaynağı olmuştur. On sekizinci yüzyıl mutasavvıf şair Abdülgani Nablusi kainattaki her bir şeyi ilahi birer mektup olarak görür:

“Kâinat kitabının sayfeleri üzerinde derinlemesine ve dikkatle düşün;
zira onlar mânevî âlemden sana gelen mektubun satırlarıdır.”

Mektup yüce makamdan olunca bize üzerinde derinlemesine tefekkür etme düşür. Davet açık ve nettir: Kâinatı bir kitap gibi okumak; şifrelerini çözmek.

20. yüzyılın en önemli yazarlarından biri olan Hermann Hesse kainat kitabını ağaçlardan başlayarak okumaya çalışan biri. 1946 Nobel Edebiyat Ödüllü ünlü yazar “Ağaçlar benim için her zaman en etkileyici öğütleyiciler olmuşlardır” der. Ağaçlarla ilgili yazdıklarını okuyunca, ağaçların sadece “ağaç” olmadığını bir kez daha anlıyoruz:

Tek başlarına olduklarında ise, onlara duyduğum saygı daha da artıyor. Tıpkı kendilerini yalnızlığa mahkûm etmiş insanlar gibidirler. Sahip oldukları herhangi bir zayıf yönden ötürü yaşanan bir yalnızlık değildir bu; tersine, Beethoven ve Nietzsche gibi, büyüklüklerinde yalnızlaşmış insanlara benzerler.

Tepelerinde dünyanın uğultusunu duyarlar, kökleri ise sonsuzluktadır; ama onların içinde kendilerini yitirmezler, tam tersine, yaşamlarının tüm gücüyle yalnızca, bir tek şey için çaba gösterirler: Kendi içlerinde var olan yasaları gerçekleştirmek, kendilerini yansıtmak. Güzel ve güçlü bir ağaçtan daha kutsal, daha yetkin bir şey olamaz.

Bir ağaç kesildiği zaman, ölümüne yol açan çıplak yarasını güneşe tuttuğunda, gövdesi ve mezar taşının aydınlık halkalarında onun tüm öyküsünü okumak mümkündür: yaş halkalarında ve budaklarında, tüm savaşımları, tüm acıları, tüm hastalıkları, tüm mutluluk ve gelişimi harfi harfine yazılıdır verimsiz yıllar, bereketli yıllar, atlatılan saldırılar, uzun süren fırtınalar, hepsi!

Ve her köylü çocuğu, en sert ve en soylu odunun, en dar halkalısı olduğunu, dağların yüksek yerlerinde, süregelen tehlikeler içinde en kuvvetli, en güzel, en sağlam ve en yetkin ağaçların yetiştiğini bilir.

Ağaçlar kutsal varlıklardır. Onlarla konuşmasını, onları işitmesini bilen, gerçeği de yakalar. Onlar öğretiler ya da hazır reçeteler öğütmezler, onlar bireyi dikkate almadan, yaşamın en eski yzasını vaaz ederler. Bir ağaç şöyle diyor: İçimde bir öz, bir kıvılcım, bir düşünce saklı, ben ölümsüz yaşamın yaşamıyım. Ölümsüz doğa ananın, benimle gerçekleştirmeyi göze aldığı deneyim ve oğul verme çabasının eşi benzeri yoktur. Benim kalıbım ve derimin damarlarının da eşi benzeri yok, doruğumdaki en küçük yaprak oyunu ve kabuğumdaki en küçük yara bile benzersiz. Görevim, böylesine belirgin olan bu benzersizlikte sonsuzu yaratmak ve göstermektir.

Bir ağaç şöyle diyor: Gücüm güvenden gelir. Babalarımı bilmiyorum, her yıl benden doğan binlerce çocuğumu da tanımiyorum. Tohumlarımin gizini sonsuza dek taşıyacağım, tek düşüncem bu. Tanrı'nın içimde olduğuna güveniyorum. Görevimin kutsallığına güveniyorum. Bu güvenle yaşıyorum.

Üzgün olduğumuzda ve yaşama katlanamadığımız zamanlarda bir ağaç bize şunu diyebilir: Sessiz ol! Sakin ol! Bana bak! Yaşam kolay değil, yaşam zor da değil! Bunlar çocukça düşünceler. Tanrı'yı konuştur içinde, o zaman onlar susarlar. Yolun, seni annen ve yurdundan ayırdığında korku duyarsın. Ama her adımın ve her günün seni yeniden annene götürüyor. Yurdun orası ya da burası değil. Yurt senin içinde ya da hiçbir yerde.

Akşamları rüzgârda hışırdayan ağaçları duyduğumda, yüreğim yolculuk tutkusuyula dolar yeniden. Uzun süre sessizce dinlendiğimde, yolculuk tutkusunun özü ve anlamı ışığa çıkar. Bu, sanıldığı gibi acılardan kaçış isteği demek değildir. Bu, yurda, Doğa ananın belleğine, yaşamın yeni meselelerine olan özlemdir. Bu, eve götürür insanı. Her yol eve çıkar, her adım yeni bir doğuştur, her adım ölümdür, her mezar doğa anadır.

Biz çocuksu düşüncelerimizden korktuğumuzda, hışırdar ağaç orada akşamları. Nasıl bizden uzun yaşıyorlarsa, öylesine uzun düşünceleri vardır ağaçların; uzun soluklu ve sakin. Onların dediğini gerçekten anlamadığımız sürece, bizden daha akıllı görünürler. Fakat eğer ağaçları duymayı öğrenirsek, işte o zaman özellikle düşüncelerimizin kısırlığı, aceleciliği ve çocukça telâşının, eşsiz bir neşe kaynağı olduğunu görürüz. Ağaçların dediğini gerçekten duyabilen kişi, artık ağaç gibi olmak istemez. O kişi artık olduğundan başka bir şey olmayı da istemez. İşte bu özüne, vatanına dönüştür. İşte bu mutluluktur. (Hesse, Hemann, (2018). Ağaçlar, Türkçesi, Zehra Aksu Yılmaz, Kolektif Kitap., 9-II.)

Amerikalı şair W. S. Merwin için de ağaçlar birer öğretmendir. “Dünyadaki son günümde bir ağaç dikmek isterdim” diyen şair okumasını bilenlere çok şey öğretirler:

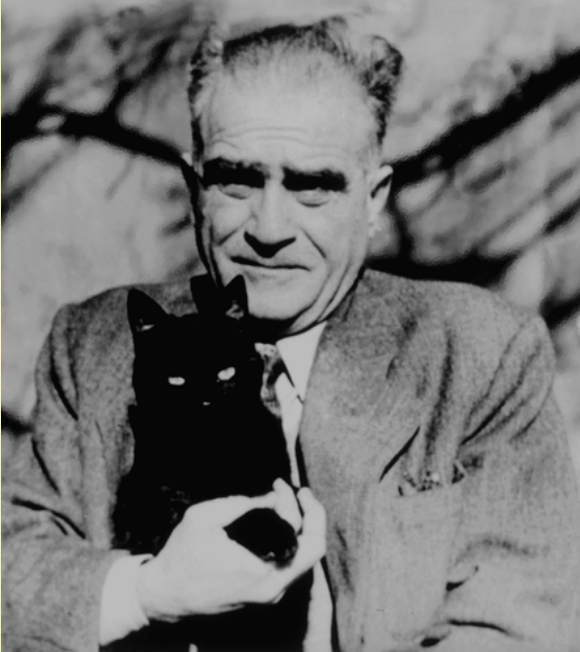
“Ağaçlar her şeydir: inanılmaz derecede eski bir yaşam biçimi. İnsanlar, palmiyeleri neden sevdiğimi soruyorlar; çünkü doksan milyon yıl kadar eskidirler, haklarında hiçbir şey bilmiyoruz.

Tek yapmanız gereken onlara odaklanmak, böylece onlardan daima bir şeyler öğrenebilirsiniz. Hayatta olmanın müthiş hazzına varmanız gerekiyor. Ağaçlar, kökler ve yapraklar arasındaki bağı yansıtır.

Yere düşen yağmur damlasıyla, yere düşüp onun yaprak vermesini sağlayan sonraki yağmur damlası aynı değildir. Anlayamadığımız daha çok şey vardır — mesele anlamamak da değil. Mesele, ortada tek ve sadece bize ait bir yaşam olduğudur.”

Amerikalı yazarın söyleşisinin tamamını okumak için [tıklayınız](#)

Ahmet Hamdi Tanpınar ve Ağaç

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiir ve nesirlerinde ağaçların özel bir yeri vardır. Tanpınar'ın eserlerinde çiçek ve ağaçlar çoğu zaman hayatın devam ettiğini haber verir ve insanoğlunu karamsarlıktan, ölüm fikrinden uzaklaştırır. Bu anlayışın bir sonucu olarak “Manavkadı Camii'nin yıkık duvarları arasında tek başına fırlamış bir erguvan ağacını her bahar bir kerecik olsun ziyaretine gider”. Bu erguvan ağacı Tanpınar için “ezelî ve ebedî arzusunun, daima yenileşen hayat aşkının bir timsalidir.”

Çınar ağacıyla ilgili yazdıkları da insan-tabiat ilişkisinin derinliğini vurgular:

“Ben bu çınarda, milyonlarca yaprağın arasında bir yaprağım. Mesele benim devamım değil, bu çınarın devamıdır. O devam ettikçe ben devam etmiş olacağım. Sonsuz zaman içinde onun vakarlı gövdesinin yükseldiğini bilmek benim için yetişir. Milyonlarca kuş her akşam onda toplanacak, her sabah şafakla oradan geniş mekânı fethedecek.

Mevsimler değişecek, devirler geçecek; fakat o daima kendisi kalacak. Başlı muzaffer aydınlıkta yüzecek; kökü karışık ağlarıyla toprağın derinliklerini yoklayacak. Fırtına, yıldırım, her şey onu deneyecek; fakat o daima zamanın ve mekânın hâkimi kalacak... (Ahmet Hamdi Tanpınar, Yaşadığım Gibi).

Said Nursi ve Ağaç

Said Nursi'ye göre kâinatın büyük bir kitap olduğu gibi her bir ağaç da manzum bir kaside ve şiirdir.

“Evet, bu kitab-ı kebîrin bir sayfası, zemin yüzüdür. O sayfada nebâtat, hayvânat taifeleri adedince kitaplar birbiri içinde, beraber, bir vakitte, yanlızsız, gayet mükemmel bir surette, bahar mevsiminde yazıldığı gözle görünüyor.

Bu sayfanın bir satırı, bir bahçedir. O bahçede bulunan çiçekler, ağaçlar, nebatlar adedince manzum kasideler beraber, birbiri içinde, yanlızsız yazıldığını gözümüzle görüyoruz.

O satırın bir kelimesi, çiçek açmış, meyve vermek üzere yaprağını vermiş bir ağaçtır. İşte bu kelime, muntazam, mevzun, süslü yaprak, çiçek ve meyveleri adedince, Hakem-i Zülcelâlin medh ü senâsına dair mânidar fıkralardır.

Güya çiçek açmış her ağaç gibi, o ağaç dahi, Nakkaşının medîhelerini tegannî eden manzum bir kasidedir.” (Nursi, Lem’alar).

“Bu görünen ağaçlar; toprak insanlar gibidirler. Ellerini yeryüzünden yukarı doğru kaldırmışlardır.

Ağaçlar insanlara yüzlerce işaret gönderir,
kulağı olana öğütler verir.

Ağaçların uzun elleri, yeşil yaprakları,
kendi lisanı ile toprağın içinden sırlar anlatır.”

Mevlana

“Her bir nebat ve ağaç
ve otların ipek gibi
yumuşak kök ve
damarları 'Bismillâh'
der, sert olan taş ve
toprağı deler, geçer. “

Said Nursi

“Gül mü bitecek, diken
mi çıkacak? Her ağaç,
gönlünde ne var ise
onu ortaya koyacak.”

Mevlâna

DÜNYA SU GÜNÜ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1993 yılında 22 Mart'ı 'Dünya Su Günü' olarak belirlemesinin ardından 20 yılı aşkın bir süredir her yıl dünya çapında kutlanmaktadır. UN-Water, kurulduğu yıl olan 2003'ten bu yana Dünya Su Günü etkinliklerine öncülük edecek BM kuruluşunu, etkinlik temasını ve verilecek mesajları belirleme sorumluluğunu üstlenmektedir.

Her üç yılda bir UN-Water (Dünya Su Konseyi) Dünya Su Günü'nü belirledikleri tema eşliğinde kutlamaktadır. Bu yıl 9. kez düzenlenecek olan Dünya Su Günü Forum'u "Yer Altı Suyu- Görünmez Görünür Kılmak (Groundwater: Making the invisible visible)" teması eşliğinde Dakar, Senegal'de 21 Mart'ta açılış etkinliğini gerçekleştirecek.

Her yıl sosyal medya çalışmaları ile günün anlam ve önemini vurgulamayı hedef edinen UN-Water, [The World Water Day](https://www.unwater.org/world-water-day) sitesi üzerinden sosyal medya hashtaglerini ve posterleri şimdiden duyurmaya başladı. #Worldwaterday hasthagi ile sizlerde destek olmak isterseniz siteyi inceleyebilir yaygınlaştırma çabalarına katkıda bulunabilirsiniz.

YEŞİL DİYALOG

Hareketsiz görünüyorlar ama nefes alıyorlar ve ışık arayarak yürüyorlar. Ve konuşuyorlar. Bir ağacın bir darbe ya da yara aldığı anda kendini zehir terleyerek savunduğu ve yakındaki ağaçlara bir tehlike işareti yolladığı, pek bilinmez, ama bu kanıtlandı. Ağaç dilindeki kelimeler havada yolculuk ediyor ve tehlike diyorlar; dikkat, diyorlar. İşte o zaman yakındaki ağaçlar da zehir salgılıyor. Belki de yeryüzündeki ilk ağaç ayağa kalktığından ve geleneğin söylediğine göre, çoğalıp bir kıvılcımın daldan dala bütün dünyayı dolaşabileceği kadar sık ormanlara dönüştüklerinden beri böyleydi.

Şimdi çölle çöl arasında hayatta kalan ağaçlar kadim zamanlardan kalma bu iyi komşuluk geleneğini yaşıyorlar.

Galeano, E., (2018), "Zamanın Ağızları", (Çev. Bülent Kale), İstanbul: Sel Yayıncılık.

SUYUN KOZMOLOJİK BOYUTU

Kur'an suyun kozmolojik boyutuna dikkat çekerek "...bütün canlıları sudan yarattığımızı görmüyorlar mı? (Enbiya 21:30) buyurarak suyun tüm canlılar için varoluşsal ve hayati önemini vurgular. Başka bir ayette de "Allah bütün canlıları sudan yarattığı" (Nur 24/45) tekrara ifade edilir. Bu yaratmanın mahiyetini araştırmak ve anlamak ise insanlara bırakılmıştır.

Kur'an okuyucularını kendilerini kuşatan çevreyi dikkatle incelemeye davet eder. Tabiatındaki birbirine zincirleme bağlı olan değişimi keşfetmesi ister: "Yeryüzünü görürsün ki kupkurudur; fakat biz ona su indirdiğimiz zaman yeryüzü kıpırdanır, kabarır, her çeşitten iç açıcı bitkiler verir" (Hacc 22/5). "O, gökten su indirip onunla çeşit çeşit meyveleri size rızık olarak çıkardı." (Bakara 2/22).

"O, gökten su indirendir; işte biz her çeşit bitkiyi su ile bitirdik. O bitkiden de kendisinde üst üste binmiş taneler bitireceğimiz bir yeşillik, hurmanın tomurcuğundan sarkan salkımlar, üzüm bağları, bir kısmı birbirine benzeyen, bir kısmı da benzemeyen zeytin ve nar bahçeleri meydana getirdik. Meyve verirken ve olgunlaştığı zaman, her birinin meyvesine bakın! Şüphesiz bütün bunlarda, inanan bir toplum için dersler vardır" (Enam 6/99). Kısaca, Kur'an çevremizdeki canlı ve anlamlı alemi bir bütün olarak görmemizi ister. Su hayatın kaynağı olduğuna göre, su biterse hayatta biter. Hayatın kaynağı olan suyu kirletmemek, israf etmemek, verimli kullanmak; gelecek nesillerin ve diğer canlıların SU HAKKINI unutmamak ahlaki bir görevdir.

Antikler hayranlık verici metinlerinde kozmos karşısında duydukları hayreti ve bizi taşlarla, ağaçlarla, hayvanlarla, insanlarla ve yıldızlarla bağlılık içine sokan, varlığın bu büyük zincirine ait olduğumuzun canlı bilincini ifade ettiler.

Pierre Hadot (2015). Yaşam için Felsefe

AĞAÇLAR GİBİ

Ağaçlar hakkında şiirler şarkılar yazdıysa da, insan ağaçlar gibi olamadı pek.

Kolay değil öylece güneşin, yağmurun, karanlığın içinde ayakta durmak.

Bu yüzden “bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşesine” dizesi de sık sık anılsa bile, pek eyleme geçmeyen bir söyleyiştir.

Yine hutbeler dâhil sık sık işittiğimiz “Kıyamet koparken bile elinizde bir fidan varsa onu dikiniz” fermanı da “amenna” dediğimiz ve fakat sonra kendi küçük kıyametlerimize gömülüp unuttuğumuz başka bir gerçeklik.

Havalar sıcak, ne yaparız? Ormana gideriz, ağaçlar bize siper olur ve biz onlardan elde ettiğimiz kömürü yakarız onların önünde, havayı tütsüleriz.

Beşik ağaçtan, tabut ağaçtan, gel ağacı düşünelim yeni baştan.

Ağaca aç çıkıp tok inebiliriz.

Ağaçları kesip açtığımız alana betonlar kondurabiliriz. Yaparız bunu, yaptık yine yaparız yani.

Bir ağaca sarılıp ayrılmak isteyebiliriz dünyadan ve dünya olan her şeyden.

Geçen biri tuttu dedi ki: “Her yıl bir gün ağaç dikme günü olsun. O gün hepimiz ağaç dikelim. Bir günde seksen iki milyon ağaç dikebiliriz.”

Arttırıyorum, ikişer ağaç diksek 160 milyondan fazla ağacımız olur. Bunların beşte biri meyve ağacı olsa o da iyi olur. Manzaramız değişir, algımız değişir, havamız değişir.

Var mısınız bu değişime?

Yılda bir gün ağaç dikme fikrini hayata geçirebilir miyiz? Bu sistem bizi bu kadar ‘eğitebildi mi’ acaba?

O kadar lüzumsuz gün kutluyoruz ki. Bir tanesi de bu olsa hiç fena olmaz.

Ağaçlar gibi olamasak da, ağaçlılar gibi olabiliriz.

Şu yalan dünyada madem “bir ağacın gölgesinde dinlenip yoluna devam eden bir yolcu gibiyiz”, o halde altında gölgeleneceğimiz ağacı dikelim lütfen.

Mevlana İdris

Yazının tam metnini okumak için [tıklayınız](#).

BEREKETLİ VE MÜBAREK BİR MEYVE: ZEYTİN

Prof. Dr. Fatih Satıl
Balıkesir Üniversitesi, Botanik Anabilim Dalı

Allah'ın üzerine yemin ettiği meyvelerden biri olan Zeytin, Kur'an-ı Kerim'de altı kez zikrediliyor. Yüce kitabımızda "mubareketin zeytunetin" ifadesiyle zeytinden "bereketli, kutlu, uğurlu, sayısız yarar sağlayan" anlamlarına gelen mübarek bir ağaç olarak bahsedilmekte ve zeytinyağına da dikkat çekilmektedir.

Zeytin ve zeytin yağı, Peygamberimiz (SAV) döneminde de önemli gıda maddeleri arasında yer alıyordu. Efendimiz, "Zeytinyağını yiye ve onunla yağlanın. Çünkü o, bereketi bol ve mübarek bir ağacın meyvesinden çıkartılmaktadır" tavsiyesinde bulunmuştur.

Son yıllarda yapılan araştırmalar, zeytinin önemli bir sağlık kaynağı olduğunu ortaya koymuştur:

ZEYTİNİN BESİN DEĞERİ VE FAYDALARI

Zeytinin içeriğindeki A, D, E ve K vitaminlerinin çocuklarda kemik ve diş gelişimine yardımcı olduğu, kalsiyum kaybını engelleyerek kemikleri güçlenmesine katkı sağladığı, yaşlılarda ise kemik erimesi (osteoporoz)'ni azalttığı yapılan çalışmalardan anlaşılmıştır.

Yapılan bilimsel çalışmalarla zeytinyağının içeriğine yüklenmiş olan E vitamininin insan hücrelerinin yenilenmesine katkıda bulunarak yaşlanmayı geciktirdiği, beyin fonksiyonları üzerindeki yıpratıcı etkisini azalttığı, cildi güzelleştirdiği ve haricen kullanıldığında saçlara parlak bir görünüm kazandırdığı kanıtlanmıştır.

Günde 15-20 zeytin yemek stres ve yorgunluğa iyi gelmekte ve daha sağlıklı yaşam sürmemizi sağlamaktadır.

ZEYTİNDEKİ MUCİZEVİ MADDE: 'OLEUROPEİN'

Zeytinde buruk, acı ve yakıcı tat hissinden sorumlu olan oleuropein ve tyrozol gibi çok sayıda fenolik bileşikler bulunur. Zeytinin sağlık üzerindeki olumlu etkisi, sonsuz merhamet sahibi bir Yaratıcının bu meyvenin içerisine yüklemiş olduğu bu fenolik maddelerden kaynaklanmaktadır.

Zeytinyağı ve zeytin yaprağı özünün içerdiği 'oleuropein'; beyin, baş-boyun, akciğer, karaciğer, mesane, prostat ve cilt kanseri ile lösemide koruyucu etkiye sahiptir.

Hayvanlar üzerinde yapılan deneylerde, sızma zeytinyağının tümörleri küçültücü etkiye sahip olduğuna dair sonuçlar elde edilmiştir. 12 gün boyunca 'oleuropein' maddesi verilen farelerde, tümörlerin yüzde 50 oranında küçüldüğü görülmüştür. Araştırmalar; bu maddenin kanseri önlediğini ortaya koyarken, DNA'yı hasardan koruduğunu da belirtiyor.

KALP VE DAMAR SAĞLIĞINA FAYDASI

Zeytin ve zeytinyağı, içerdikleri yağ asitlerinden dolayı kandaki kolesterol oranını kontrol altında tutmaktadır. Yani, zeytinyağı, kanda dolaşan LDL adlı zararlı kolesterol düzeyini düşürdüğü, aynı zamanda HDL adlı faydalı kolesterol düzeyini ise yükselttiği için kalp ve damar hastalarına ilaç olarak tavsiye edilmektedir.

Zeytinyağının içeriğine ayrıca vücut için zaruri olan omega-6 yağ asidi (linoleik asit) yüklenmiştir. Bundan dolayı, damar sertliği ve şeker hastalığı için önerilmektedir.

KUR'AN DA NEDEN ZEYTİN ÜZERİNE YEMİN EDİLİYOR?

Cenab-ı Hak, Kuran'ı Kerim'de incir ve zeytin üzerine yemin ederek; insanı şükre ve düşünmeye sevk edip maddi manevi derecesini yükselmek istiyor. Nimetler içinde de özellikle incir zeytine işaret ederek; o iki meyvenin nimetler içerisinde çok mübarek ve faydalı olduğuna ve yaratılışlarındaki mucizeliğine dikkat çekiyor. Çünkü sosyal ve ticaret hayatımızda zeytin, gıda, endüstri ve ilaç gibi birçok alanda yararlanılıyor. İnsanın yaşamak için ihtiyaç duyduğu gıdaların en önemlileri; tatlı ve tuzlu ya da yağsız ve yağlı yiyecekler, özellikle de meyvelerdir. İşte incir ve zeytinin, meyveler içinde en faydalı ve en mübarekleri olması itibariyle bu meyveler zikredilip tüm nimetlere dikkat çekilmektedir. Böylece bu nimetler vasıtasıyla kudretinin büyüklüğünü ve rahmetinin mükemmelliğini insanoğluna hatırlatıyor.

Zeytin ağacı kadar uzun ömürlü, zeytin kadar bereketli, zeytinyağı kadar sağlıklı bir ömür dilerim.

Kaynak

Kaplan M. Arıhan Karaöz S. "Antikçağdan Günümüze Bir Şifa Kaynağı: Zeytin ve Zeytinyağının Halk Tıbbında Kullanımı", A.Ü.D.T.C.F. Dergisi. 2012, 52(2): 1-15.

Armutcu F ve ark. Zeytinyağı ve Sağlık: Biyoaktif Bileşenleri, Antioksidan Özellikleri ve Klinik Etkileri. Konuralp Tıp Dergisi. 2013, 5(1): 60-68.

Karaboğa Arslan A.K. Zeytin Yaprağındaki Oleuropein ve Farmakolojik Etkileri. Sağlık Bilimleri Dergisi (Journal of Health Sciences). 2017, 26 (1): 89-93.

ZEYTİN AĞACI VE EKOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Türkiye, Avrupa Birliği ülkelerinden sonra zeytin üretiminde ikinci sırada. Ancak zeytin tarımı, ülkemizde, ne yazık ki, hak ettiği şekilde gelişmemiş. Bunun temel nedeni, tarımsal teknik ve teknolojideki gelişmelerin zeytin tarımına yansıtılamamasıdır. Yeni tesis edilecek zeytinliklerde mutlaka modern zeytin yetiştiriciliğinin esasları göz önünde bulundurulmalıdır.

Ülkemizdeki zeytin ağaçları bir yıl çok, izleyen yıl ise az ürün vermektedir. Zeytin üreticileri bunu “var yılı -yok yılı” olarak adlandırır. Ayrıca, budama zamanı ve yönteminin, gübrelemenin, sulamanın, toprak ve ağaç bakımının, hasat edilme şeklinin, hasat zamanının ve iklimin “var yılı -yok yılının” artma veya azalmasına etki ettiği de bilinmektedir.

ZEYTİN AĞACI

Kahvaltılarımızda vazgeçilmez katığımız olan zeytini, en sağlıklı bitkisel yemeklik yağ olan zeytinyağını verir. Çok uzun ömürlü olup ortalama ömrü 300–400 yıldır. 1.000 yıl kadarda yaşayabilir. 12–15 m kadar boylanabilir. 7–8 yaşında meyvesini vermeye başlar. 35’inci yaşına kadar verimi artar, sonra meyve veriminde azalma görülür. 100 yaşındaki zeytin ağaçlarının yenilenmesi gerekir.

Zeytin ağacının meyveleri, özel yöntemlerle salamura edilerek sofralar için hazırlanır. Yağı çıkarılacak zeytinler ocak ayına kadar ağacında bekletilip rengi iyice karlaştığında toplanır. Fabrikalarda preslerle sıkılarak yağı alınır. Ayrıca zeytin ağacının sarı renkli, esmer dalgalı olan çok sert odunu marangozlukta kullanılır. Bir zeytin tanesi, ortalama 10–15 gram ağırlığındadır. Bunun; %13–30’u çekirdek, %66–85’i etli kısım, %1,5–3,5’i kabuktan oluşur.

Zeytin ağacının büyümesi ve gelişmesinde; Kültürel önlemlerin, İklim faktörlerinin, Yönün, Toprak yapısının, Arazinin durumunun etkisi vardır.

İklim faktörleri içinde en önemlileri sıcaklık ve yağıştır.

Zeytin ağacı ışığı seven bir ağaç olduğundan güneşe maruz olan alanlarda daha iyi gelişme gösterir. Ülkemizdeki zeytinlik alanların %75’e yakını meyilli alanlarda, geri kalan %25’i az meyilli ve taban arazilerdedir.

Yeni tesis edilecek zeytin plantasyonlarının yer seçiminde öncelikle bu alanın; iklim ve toprak özellikleri açısından uygunluğu tespit edilmelidir. Uygunluğu tespit edilen alana zeytin fidanları dikilmeden; dikilecek çeşit, uygulanacak hasat şeklinin ne olacağı, uygulanacak kültürel önlemlere göre verilecek taç şekli, dikim aralığı belirlenmelidir.

Bu tespitler yapıldıktan sonra fidan dikilecek arazinin toprak özelliklerini belirlemek dikimde kullanılacak temel gübrenin miktarını saptamak için toprak örneği alınıp analiz yaptırılmalıdır.

Zeytin ağaçlarının bol ve kaliteli ürün verebilmesi kültürel önlemlerin düzenli olarak yapılmasıyla sağlanır.

Derleyen: İlayda Tüter

Zeytin hakkında daha fazla bilgi için [tıklayınız](#).

EKOIQ GENEL YAYIN YÖNETMENİ BARIŞ DOĞRU, ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ İKLİM VE ÇEVRE KULÜBÜ'NÜN KONUĞU OLDU

Türkiye'nin ilk sürdürülebilirlik dergisi 10 yıldır yayında

EKOIQ, Ocak 2010 tarihinde yayın hayatına başladı ve tam iki yıl boyunca iki aylık periyotlarla yayınlandı. Ocak 2012'den itibaren de aylık yayınlamaya başlanan derginin, tüm bu sürecin öncesinde yaklaşık altı ay kadar süren bir hazırlık dönemi var.

Türkiye'de iklim değişikliği konusunda büyük bir farkındalık yaşanıyor. Peki iklim değişikliğinin sebepleri neler? Siyasi partiler iklim değişikliği konusundaki hassasiyetlerin ne kadar farkında? Sürdürülebilir kalkınmaya ne kadar hazırız ve neler yapabiliriz? EKOIQ Genel Yayın Yönetmeni Barış Doğru, alacağımız bazı önlemler ile iklim değişikliğinin önüne geçebileceğimize dikkat çekiyor.

Sürdürülebilirlik iletişimi ve yönetimi alanında faaliyet gösteren 2010 yılında yayın hayatına başlayan EKOIQ'un kurucusu Barış Doğru, Türkiye'nin ilk sürdürülebilirlik odaklı, yeşil iş ve yaşam dergisi EKOIQ'nun yayın yönetmenliğini yapıyor. "Çevre Sorunları ve EKOIQ dergisi" konulu etkinlikte, toplum iklim değişikliğinin ne kadar farkında, bu konuda neler yapabiliriz, EKOIQ dergisinin kuruluş amacı vb. konular işlendi.

Türkiye iklim değişikliğinin farkında!

2018-2021 yılı olmak üzere toplamda dört kez gerçekleştirilen "Türkiye'de İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları Algısı" araştırmasına göre Türkiye'de iklim değişikliği konusunda çok yüksek seviyede bir farkındalık düzeyi olduğu ortaya çıkıyor. Bu konuda en bilinçli kesim çiftçiler. Türkiye'deki her dört kişiden üçü iklim krizinin insan faaliyetlerinin bir sonucu olduğunu düşünürken, toplumun %66'sı iklim değişikliği için endişeli olduğunu belirtiyor.

Umutlu bir gelecek için harekete geçmeliyiz!

Pandemide kısıtlamaların olduğu dönemde hepimiz evlerimizde iken doğanın nasıl kendine geldiğine şahit olduk. Hava kirliliği olsun gürültü kirliliği olsun su kirliliği olsun güzel bir düşüş yaşandı. Şunu anlayabiliriz ki aslında doğa kendini çok çabuk toparlayabiliyor. Rutin hayatımızda alacağımız bazı önlemlerle iklim değişikliğinin önüne geçilebilir. Araba kullanmak yerine, toplu taşıma tercih edebilir ya da her materyeli satın almak yerine kiralayabiliriz. Önümüzdeki senelerde televizyonu bile kiralayabileceğimiz bir sistemle karşılaşabiliriz. Atıkları ayrıştırmak çok önemli. Örneğin gıda atığı ile karton atığını aynı yere attığınızda oradaki karton bir daha kullanılamaz hale geliyor.

Yazar: Üsküdar Üniversitesi İklim Elçisi Şule Demirbaş

AL-MİZAN: DÜNYA ÇEVRE SÖZLEŞMESİ

Dünya için İnanç (Faith for Earth), tüm paydaşları, sürdürülebilir kalkınmanın çevresel bileşeninden sorumlu en yüksek küresel otorite olan BM Çevre Meclisi'nin bir parçası olarak düzenlenen bu diyaloga katılmaya davet etti. Diyalog oturumları 28 Şubat – 2 Mart 2022 döneminde ve teması “Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmak için Doğanın Güçlendirilmesi Eylemleri” olarak BM Çevre Meclisi ile Nairobi’de fiziksel ve online olarak gerçekleştirildi.

Eşi görülmemiş bir diyalog ortamında, doğa ve sosyal bilimleri, dinleri, inançları, bilim insanlarını ve diğer paydaşları temsil eden kişiler bir araya gelerek İnanç-Bilim İş Birliği'nin kurulmasına olan ilgilerini ve bağlılıklarını yeniden teyit ettiler. Bu Konsorsiyum, iki gücün, dinin gücü ile bilimin gücünün yakınlaşmasını en üst düzeye çıkarmak için çalışacak. Ayrıca hem bilimsel anlayıştan hem de inanç temelli değerlerden ilham alan yeşil ve dönüştürücü gelişmeyi sağlamak için çevre bilimleri ve dinler arasındaki ortak anlayış arasında köprü kurmak amaçlanıyor.

Dünya İçin İnanç buluşmasına Üsküdar Üniversitesi İletişim ve İnsan Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İbrahim Özdemir de konuşmacı olarak katkıda bulunarak Al- Mizan ve inanç kavramının dünya yaşantısı üzerindeki önemine ilişkin konuşmasını gerçekleştirdi.

Diyalog Oturumu:

Bilimin bilmenin yalnızca bir yolu, doğayla ilişkimizi ve eylemlerimizin bilimsel dünya görüşleri tarafından nasıl bilgilendirildiğini anlamanın bir yolu olduğu ve inancın bu alanda insan nüfusunun çoğunluğu için eşit derecede önemli bir rol oynadığı konusunda katılımcılar arasında paylaşılan bir anlayışı vurgulanmıştır. Doğa bilimciler ve sosyal bilimciler, din alimleri, inanç liderleri ve inanç toplulukları arasında verimli iş birliğine duyulan ihtiyaç yeniden vurgulandı.

UNEP EVENT

Faith for Earth Dialogue at UNEA

5.2

21 February - 4 March 2022

Birleşik bir bütün olarak bu iki farklı bilme yolunun yöntem ve modellerini anlama ve ilerleme fırsatı sunan birleşmiş ve kolaylaştırıcı bir diyalogun mevcut yokluğu kabul edildi. Konseyin çalışmalarını ilerlerken iklim değişikliği, mülkiyet, sömürgeleştirme ve ırkçılık gibi konuları ele alarak çevresel zorluklarla birden fazla perspektiften ilgilenmenin önemi gözden geçirildi. Katılımcılar aşağıdaki konularda mutabık kaldılar.

İNANÇ-BİLİM İŞ BİRLİĞİ VE EYLEM PLANI

- Eğitim: Beşerî bilimler ve bilim arasındaki disiplinler arası etkileşimi teşvik etmek ve sömürge öncesi eğitim sistemlerine geri dönme fırsatlarını keşfetmek.
- İş birliği: Bilimsel kuruluşlarda inanca dayalı eylemi ve inanca dayalı kuruluşlarda bilimi ve ayrıca bu işi yapmak için gereken hem mali hem de insani kaynakları desteklemek.
- Ölçümler: Dini kurumların çevresel sürdürülebilirlik alanındaki potansiyel etkisini ölçmenin yanı sıra eylemlerimizi ölçmek ve bunlardan sorumlu olmak için araçlarımız olduğundan emin olmak.
- Dünya görüşlerini değiştirin: Dini kurumların ve inanç temelli grupların bilinci artırmada, dünya görüşlerini değiştirmede, değerleri yeniden tanımlamada ve sürdürülebilirlik, toplum refahı ve tüm toplum için bakıma geçiş öncülük etmede çok büyük bir rolü olduğunu kabul etmek.

Programın tamamını izlemek için [tıklayınız](#).

Program ile alakalı diğer videolar için [tıklayınız](#).

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE İÇİN YENİ KAYNAKLAR OLUŞTURMAK

1961'deki başlangıcından bu yana, siyasi, ekonomik ve güvenlik konularını incelemek için programlarını çeşitlilik ve kapsayıcılık ilkelerine göre yürüten Atlantik Konseyi'nin 9 Mart Çarşamba günü, "Amerika'nın Gelecek On Yıl İçerisindeki Politika Zorluklarına Bir Bakış" toplantısında; "İklim Değişikliğiyle Mücadele İçin Yeni Kaynaklar ve Paydaşlar Edinmek" oturumunda Üsküdar Üniversitesi İletişim ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İbrahim Özdemir konuşmacı olarak yer aldı.

Konuşmasına din ve inancın, iklim değişikliğinin üzerindeki etkisinden söz ederek başlayan İbrahim Özdemir, 19. yy sonları ve 20. yy'da yaşayan insanlar olarak din ve inancın iklim değişikliği üzerindeki etkisini hafife aldığımızı ve bu bilinç seviyesini arttırmak için aktivist olarak uzun yıllardır bu alanda çalışmalar yürüttüğünü, çevre felsefesi, teknoloji felsefesi ve felsefi çevre etiği üzerine dersler verdiğini ekledi.

İbrahim Özdemir akademik hayatının aktivizminin bir parçası olduğunu belirterek, birçok dinlerarası grupta tanıştığını ve bu gruplara bilgisi ışığında din ve inanç özelinde çevre sorunlarının bu kavramlar ile nasıl bağlantılı olduğunu aktarmaya devam ettiğini anlattı.

Kelebek etkisinden bahseden İbrahim Özdemir iklim değişikliğinin aslında beraberinde birçok farklı problemi getirdiğini ve dünyanın geri kalanını ciddi bir şekilde etkilediğine değindi. 28 Şubat, 2 Mart arasında Birleşmiş Milletler tarafından (UNEA-5.2) Nairobi'de "Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmak İçin Doğanın Güçlendirilmesi Eylemlerini" konu edinen bir toplantıda farklı inanç ve dinlerden birçok katılımcının yer aldığına dikkat çekerek sorunun çözümü için bir bütün olmanın ve dayanışma duygusu altında hareket etmenin önemine değindi. Sorunun çözümü kısmında yalnızca politikacılardan bir şeyler beklemek yerine bireyler olarak bir şeyler yapmamız gerektiğini önemle vurguladı.

İbrahim Özdemir, direktörlüğünü aktif olarak yürüttüğü Üsküdar Üniversitesi Çevre Ahlakı Forumu kapsamında yaptıkları çalışmalardan ve son halini verdikleri al-Mizan: Dünya Çevre Sözleşmesinden bahsederek konuşmasını sonlandırdı.

Programın tamamını izlemek için [tıklayınız](#).

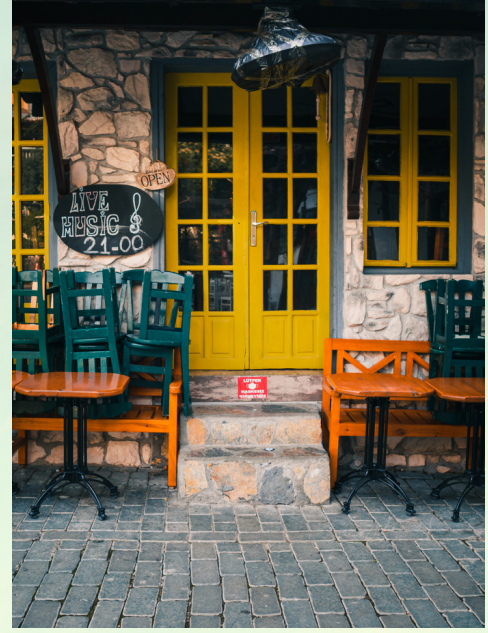

AYIN ŞİİRİ: "BİR GÜN İCADIYEDE"

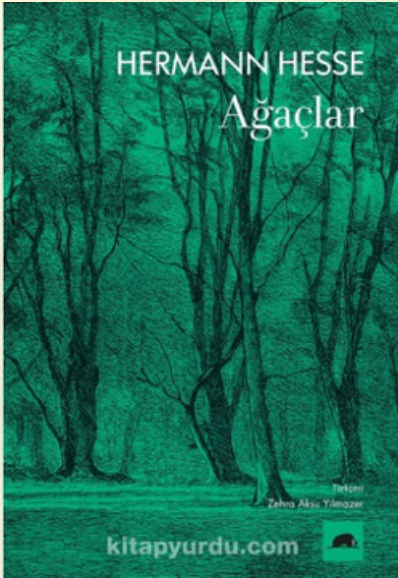
Bir gün İcadiye`de veya Sultantepe`de,
 Bir beste kanatlanır, birden olduğun yerde
 Bir kainat açılır, geniş, sonsuz, büyü, lü,
 Bu günün rüzgarında yıkanan mazi gülü
 Dağılır yaprak yaprak hayalindeki suya
 Bir başka gözle bakarsın ömür denen uykuya.

Belki en hulyalısı duyduğun masalların
 O şafak saltanatı korularda dalların
 Her ufku tek başına bekleyen eski camlar
 Bir sır gibi ömründen sızdırılmış akşamlar,
 Ardıçla kestanenin her yıllık macerası
 Harap mezarlıklarda ölülerin duası
 Gelir ve tekrar doğar ölmüş sandığın aşka
 Anlarsın ölüm yoktur geçen zamandan başka.

Ahmet Hamdi Tanpınar

AYIN KİTABI: "HERMANN HESSE AĞAÇLAR"

“Üzgün olduğumuzda ve hayata katlanamadığımızda bir ağaç şöyle konuşabilir bizimle:

Sus!

Bak bana!

Yaşamak kolay değil, yaşamak zor değil. Bunlar çocuksu düşünceler.

Bırak konuşsun içindeki Tanrı, o zaman susacaklar. Yolun seni anandan ve yurdundan uzaklaştırdığı için endişelisin. Ama attığın her adım, her yeni gün seni anana yaklaştırır. Orası ya da şurası değildir yurdun. Yurt ya içindedir ya da hiçbir yerde.

Yollara düşme özlemiyle kederlenir yüreğim, akşamları rüzgârda uğuldayan ağaçları duyduğumda. Sessizce, uzun uzun dinlerseniz, bu özlemin esası da anlamı da çıkar ortaya. Sanıldığı gibi acıdan kaçıp gitme arzusu değildir bu. Yurda, ananın belleğine, hayatın yeni kıssalarına duyulan özlemdir. Eve götürür insanı.

Her yol eve götürür, her adım doğumdur, her adım ölümdür, her mezar anadır. Böyle uğuldar ağaç, çocuksu düşüncelerimizden ürktüğümüz akşam vakitlerinde. [...] Ağaçları dinlemeyi öğrenen, ağaç olmayı arzulamaz artık. Kendisi dışında başka bir şey olmayı arzulamaz. Yurt budur. Mutluluk budur.”

Bilimsel Çalışmalar

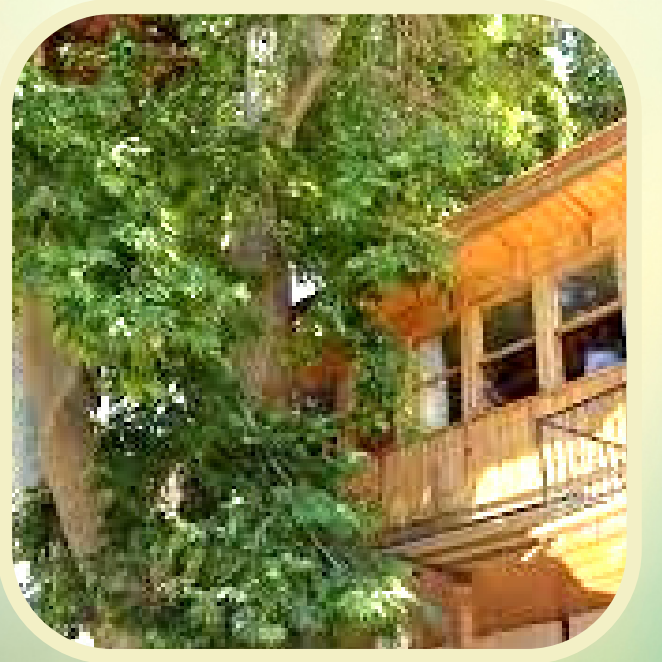
RİSALE-i NUR'DA ÇEVRE ve SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANLAYIŞI

Yapılan bilimsel bir makale Said Nursi'nin çevre felsefesini ortaya koyarak; Risale-i Nur'un çevre korunması bilincine ve sürdürülebilirlik anlayışına katkı yapabileceğini ortaya koyuyor.

Malezya Universiti Sains Islam Muhammad Widus Sempo ve Malezya Centre for Islamic Development Management Studies (ISDEV) Norullisza Khosim'un birlikte akademik Afkar Dergisine yazdıkları makale, Risale-i Nur'un çevre ve sürdürülebilirlik çalışmalarına yapabileceği katkıya dikkat çekiyor.

Makale, öncelikle Bediüzzaman Said Nursi'nin sürdürülebilir hayata yönelik bütüncül İslami bakış açısının önemine ilişkin görüşlerini ele alıyor. Yazarlara göre, günümüzde insanlar, özellikle de Müslüman toplumlar giderek herkese zarar veren çevresel tahribatın daha az farkında. Sorun, insanların Allah'ın esma ve sıfatlarının sonsuz anlamını günlük pratikte görmekte ve yaşamakta başarısız olmalarından kaynaklanıyor. Müslümanlar kâinatın ve tabiatın derin boyutunu göremiyor ve sadece tüketilecek şeyler olarak görüyor. Aslında Rahman olan Allah, yarattıklarının tüm ihtiyaçlarını en mükemmel şekilde karşılıyor. Bununla beraber, hayatın her alanında ilerleme sağlamak için Esmâ'ül-Hüsna'nın anlamını uygulamanın önemini dikkate almıyoruz. Yazarlara göre, Said Nursi, çevre ve sürdürülebilirlik bilinci oluşturmada insanlar için Allah'ın İlahi İsmi'nin tecellisinin önemine dikkat çeken 20. yüzyılın önde gelen Müslüman alimlerinden biri.

Bundan hareketle makale, Bediüzzaman Said Nursi'nin Risale-i Nur'daki perspektifinden çevre ve sürdürülebilirlik ile ilgili değerlere ve ahlaki boyut üzerine odaklanıyor. Bu nedenle araştırmacılar, Said Nursi'nin çevre ve sürdürülebilirlik konusundaki düşüncelerini yakalamak için Risale-i Nur'u tümevarım yöntemiyle okumuşlar ve ulaştıkları sonucu özetlemeye çalışmışlar. Bu çalışmayla, (i) Allah'ın varlıkları yaratma amacı, (ii) el-Esmâ'ül-Hüsna'nın anlamı ve tabiattaki tezahürü, (iii) canlılara karşı olan ahlaki sorumluklarımızın önemini bilmenin çevrenin ve sürdürülebilirliğin korunmasına ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yardımcı olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Makalenin tamamına erişmek için [tıklayınız](#).

DİNİ BAĞLILIK ve ÇEVRE BİLİNCİ Z KUŞAĞI ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Bu çalışmada dini bağlılık, çevre bilinci ve dışa dönüklük faktörlerinin tüketicilerin yeşil ürün satın alma niyetleri üzerindeki etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Online örnekleme yöntemiyle 1 Mart-30 Nisan 2021 tarihlerinde 17-21 yaşında, toplam 434 kişiden veri toplanmıştır. Toplanan veriler PLS-SEM yöntemiyle Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Yol Analizine tabi tutulmuştur.

İlk olarak araştırmada kullanılan ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmıştır. Daha sonra araştırma modeli ve hipotezleri Yol Analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucunda hipotezlerinin tamamının kabul edildiği görülmüştür. Buna göre Dini Bağlılık faktörü Çevre Bilinci, Dışa Dönüklük ve Yeşil Ürün Satın Alma Niyetini pozitif ve anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

Dışa Dönüklük faktörü Çevre Bilinci ve Yeşil Ürün Satın Alma Niyetini pozitif ve anlamlı bir şekilde etkilemektedir. Son olarak Çevre Bilinci faktörü de Yeşil Ürün Satın Alma Niyetini pozitif ve anlamlı bir şekilde etkilemektedir. Tüm faktörlerin Yeşil Ürün Satın Alma Niyetini yaklaşık olarak %44 oranında ve pozitif bir şekilde etkilediği bulunmuştur.

İbrahim YEMEZ, Dini Bağlılık, Çevre Bilinci ve Dışa Dönüklüğün Yeşil Ürün Satın Alma Niyeti Üzerine Etkisi: Z Kuşağı Üzerine Bir Uygulama. Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi International Journal of Economic and Administrative Studies

Makalenin tamamını okumak için [tıklayınız](#).

Al-Mizan Bülteni Üsküdar Üniversitesi Çevre Ahlakı Forumu yayınıdır. Üsküdar Üniversitesi Çevre Ahlakı Forumu'nun misyonu, Allah'ın yarattığı ve bizlere bahşettiği dünyayı, tüm hayat formlarını ve ekolojik sistemleri korumak ve restore etmek için toplumu bilgilendirmek ve gelecek nesillere karşı sorumluluğumuzu hatırlatmaktır.

İslam'ın temel metinlerinde, klasik kaynaklarda, Müslüman medeniyet ve kültüründeki tabiat, çevre, hayvanlar ve tabii kaynakların kullanımıyla ilgili ahlaki ve hukuki çalışmaları öne çıkararak toplumda çevre bilincini ve farkındalığı artırmaya hedeflemektedir.

Bülten Editörü: Ali A. Açıkgenç
Hazırlayanlar: Bircan Özmen, Mustafa Açıkbaz, Utku Selvan, İlayda Tüter
Telif Hakkı © 2022 Üsküdar Üniversitesi,
Adres: Altunizade Mah., Üniversite Sokak. No:14, 34662 Üsküdar/İstanbul
E-Mail: cevreahlaki@uskudar.edu.tr
<https://almizan.uskudar.dev/>

